

Concert 'Swingend en Sacraal'

Ilse van Wuijckhuijse - sopraan
Jan Willems - orgel

Programma

Fantasia und Fuge in c-moll - BWV 537

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Priez pour paix, douce Vierge Marie •

Francis Poulenc (1899-1963)

Ave Maris Stella
(Andante Sustainuto voor orgel)

Franz Liszt (1811-1886)

La Procession •

Cesar Franck (1822-1890)

Salve Regina
(Uit: Eight Short Preludes on Gregorian Themes - op. 45)

Marcel Dupré (1886-1971)

Salve Regina •

Nino Rota (1911-1979)

Improvisation sur Salve Regina

Dennis Bédard (1950)

Ave Maria - op. 8 •

Luigi Luzzi (1824-1876)

Grande Offertorio in Re-maggiore

Gaetano Donizetti (1797-1848)

Ave Maria •
Libertango

Astor Piazzolla (1921-1992)

• sopraan en orgel

Toelichting

JOHANN SEBASTIAN BACH - Fantasia und Fuge in c-moll - BWV 537

Als hoofdgerecht hoort u een van de grootste meesterwerken van Bach voor orgel. Beginnend met een lange noot op de laagste toon van het orgel ontvouwt zich een prachtig stemmenweefsel. Een klaagzang pur sang, dat mag je deze fantasie wel noemen.

Een grotere tegenstelling met de erop volgende fuga is nauwelijks denkbaar. Terwijl je na de fantasie in weemoedige sferen verkeert, plons je

onverhoeds in een uiterst energieke fuga.

FRANCIS POULENC - Priez pour paix, douce Vierge Marie •

De muziek die u vanmiddag hoort, schreef Poulenc in 1938 op een gedicht van Charles d'Orléans uit begin 15e eeuw. Toen de Franse krant 'Le Figaro' het gedicht van Charles d'Orléans in de onzekere tijd voor de Tweede Wereldoorlog publiceerde, raakte dit Poulenc en schreef hij er zijn melodie op.

Vervolg Toelichting

ZONDAG
13/10/2024

FRANZ LISZT - Ave Maris Stella (Andante Sustainuto voor orgel) - S.669/2

Liszt geldt als een van de grootste pianovirtuozen aller tijden en als gevierd en vernieuwend componist. Hiernaast had hij andere bezigheden die hem sterk interesseerden, waaronder de liefde en religie. Dit ging zelfs zover, dat Liszt in Rome alle vier de lagere wijdingen ontving. Hij verwerkte zijn sterke geloofsovertuiging in vele koorwerken en in zijn werken voor orgel, zo ook in het orgelwerk dat u vandaag hoort, het 'Ave maris stella' uit 1868.

CESAR FRANCK - La Procession (1888) •

Sacramentsprocessies kwamen vroeger veel voor, vooral in de meimaand. César Franck liet zich inspireren door het gedicht La Procession van de dichter Charles Auguste Brizeux (1803-1858) en zette het op muziek.

MARCEL DUPRÉ - Salve Regina (uit: Eight Short Preludes on Gregorian Themes, op. 45)

De eerste orgellessen krijgt Dupré van zijn vader. In 1937 werd hij organist van het enorme Cavallé-Coll-orgel van de Saint-Sulpice in Parijs en tegelijkertijd verwierf hij faam als orgeldocent aan het conservatorium van Parijs. Ondanks zijn grote concertpraktijk bleef hij ook volop als kerkmusicus actief. Dupré stierf met Pinksteren in de middag, na op 85-jarige leeftijd nog de ochtendmis te hebben gespeeld. Hij liet ons vele mooie orgelwerken na zoals dit stuk, dat geïnspireerd is op het plechtige gregoriaanse Salve Regina.

NINO ROTA - Salve Regina •

Nino Rota was een Italiaanse componist, voornamelijk bekend van de filmmuziek voor de Godfather-trilogie en de films van Federico Fellini. Naast zijn carrière als filmmuziekschrijver, werd hij in 1950 directeur van het conservatorium in Bari. Rota componeerde niet alleen filmmuziek, maar ook verschillende opera's, oratoria, balletmuziek en religieuze muziek, zoals dit Salve Regina voor mezzosopraan en orgel.

DENNIS BÉDARD - Improvisation sur Salve Regina
De Canadese componist Dennis Bédard, organist van de kathedraal van Vancouver, schrijft in een Frans-impressionistisch idioom. In deze korte improvisatie hoort u de melodie van het bekende gregoriaanse Salve Regina.

LUIGI LUZZI - Ave Maria • - op. 8

Veel componisten maakten een toonzetting van het Wees Gegroet. Het Ave Maria van de Italiaanse componist Luigi Luzzi is in Nederland niet zo bekend geworden. Zijn stuk kenmerkt zich door mooie melodische lijnen die in een 19e-eeuwse Italiaanse opera niet zouden misstaan.

GAETANO DONIZETTI - Grande Offertorio in Re-maggiore

Donizetti componeerde tal van belcanto opera's, waarvan Lucia di Lammermoor het meest bekend is gebleven. De invloed van deze stijl is ook waarneembaar in zijn Grande Offertorio. Het idee dat deze frivole muziek tijdens de offerande van een zondagse hoogmis werd gespeeld, doet vandaag de dag wellicht de wenkbrauwen fronsen. Ten tijde van de bouw van het orgel van Mijdrecht was er overigens sprake van een kantelpunt in de kerkmuziek: het veel serieuzere gregoriaans en de muziek van Palestrina werden de standaard.

ASTOR PIAZOLLA - Ave Maria • & Libertango

De van geboorte Argentijn Piazzolla leerde op 8-jarige leeftijd al bandoneon spelen. Op latere leeftijd ging hij de muziek van Bartók en Stravinsky bestuderen en deed een opleiding orkestdirectie. Hij combineerde de verschillende muziekstijlen die hij beheerste en werd een boegbeeld voor de vernieuwde Argentijnse tango. Hij werd beroemd met zijn werken als 'Adios Nonino' en de 'Libertango'. U hoort van Piazzolla vandaag een melancholisch Ave Maria en als afsluiting de opzweepende Libertango.

ILSE VAN WUIJCKHUIJSSE

Ilse van Wuijckhuijsse volgde haar eerste zanglessen bij Jan Douwes aan het Conservatorium te Rotterdam. Na lessen bij verschillende docenten gevolgd te hebben, kreeg Ilse les van Willy Peeters in Oosterhout en werd zij daarnaast gecoacht door Bas Ramselaar en Margriet van Reizen. Momenteel wordt ze gecoacht door sopraan Marjon Strijk. Ook nam zij deel aan een Masterclass Oratorium van Maarten Koningsberger.

Regelmatig treedt zij op als solist bij verschillende koren en ze zingt solopartijen in missen (o.a. Mozart, Haydn, Schubert, Gounod en Rossini) cantates en oratoria (o.a. Bach, Händel, Schubert, Respighi, Rutter en Jenkins).

Als cantor is zij verbonden aan de Basiliek-Sint-Jan-de-Doper in Oosterhout. Ze zingt hier vrijwel iedere zondag en ook bij uitvaarten en huwelijken en in 2018 en 2019 was ze ook op TV te zien tijdens de live uitgezonden mediavieringen van de KRO/NCRV.

Samen met haar echtgenoot Jan Willems geeft zij concerten (o.a. Grote Kerk Breda, Oostkerk Middelburg, Laurenskerk Rotterdam, Kathedraal Haarlem), waarbij zij zich heeft toegelegd op literatuur die speciaal voor orgel en zangstem is geschreven (o.a. Vierne, Poulenc, Reger en Andriessen).

Ilse werkte mee aan een vijftal CD-opnamen, o.a. van de Brabantse Orgelfederatie.

Naast zang studeerde Ilse lange tijd dwarsfluit en tevens volgde zij koördirectie cursussen bij de NSGV.

ZONDAG
13/10/2024

Waarom ik ben gaan zingen...

Ik ben van jongs af aan altijd met muziek bezig geweest en zong thuis veel met mijn moeder, die gitaar speelde. Toch koos ik in eerste instantie voor dwarsfluit. Nadat ik dat meer dan tien jaar had gedaan, wilde ik op mijn 17e 'iets anders'. Ik begon met zanglessen 'lichte muziek'. Een paar weken voor de zomervakantie kreeg ik een andere docente, die vroeg of ik toch niet liever klassiek wilde zingen. Ze haalde me over en na de volgende les was ik verkocht: dit paste veel beter bij mij! Maar de zomervakantie brak aan: ik was geslaagd voor het gymnasium en ik ging op kamers in Rotterdam waar ik verpleegkunde ging studeren. Uiteindelijk zorgde pater Nico Wesselingh (benedictijner monnik Sint Paulusabdij in Oosterhout) ervoor, dat ik aan het conservatorium in Rotterdam verder kon gaan met klassieke zang.

Mijn grootste bewonderaar...

Tot voor kort was dat mijn lieve oma. Ze was altijd zo ontzettend trots op mijn zang en vertelde dat aan iedereen.

Als ze kon, kwam ze naar een concert. Helaas is ze in december 2023 op 97-jarige leeftijd overleden. Ze was zelf heel erg muzikaal. Ze had een absoluut gehoor en zong alles op do-re-mi mee. Vroeger had ze een elektronisch orgel en later een klein keyboard waar ze altijd op speelde. Helaas was het in haar tijd niet mogelijk om muziekles te volgen, dus speelde ze muziek met enkele vingers. Als ze nu jong zou zijn geweest, had ze zich waarschijnlijk veel verder kunnen ontwikkelen.

Een concert is voor mij geslaagd...

Als ik eraan mee heb kunnen werken dat mensen hun dagelijkse beslommingen even kunnen vergeten en ze zich geraakt voelen door de muziek. Muziek kan raken aan de ziel en je alles doen vergeten. Als ik daaraan kan bijdragen, ben ik heel blij.

JAN WILLEMS

Jan Willems (1980) studeerde Hoofdvak Orgel & Kerkmuziek aan het Brabants Conservatorium bij Bram Beekman. Daarnaast volgde hij bijvakken voor improvisatie bij Henco de Berg en Geert Bierling. De basis voor dit alles werd gelegd aan het Dongens Muziek Instituut bij Frans Bullens, bij wie hij in 2001 cum laude het D-examen behaalde.

Na cursussen bij de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging ging hij verder met koördirectie aan het Brabants Conservatorium bij Ramon van den Boom en Martien van Woerkum. Aan de Folkwang Universität der Künste in Essen, Duitsland, verdiept hij zich sinds 2005 in de authentieke uitvoeringspraktijk van het Gregoriaans bij prof. Stephan Klöckner. Hij is dan ook mede-oprichter en dirigent van de Schola Bavonensis: een groep mannen die zich toelegt op het uitvoeren van zowel Gregoriaanse gezangen als gezangen uit het Nederlandstalige getijdengebed.

Nadat Jan organist was van de Sint-Paulusabdij te Oosterhout en van de Sint-Bavokerk te Raamsdonk, werd hij in 2007 hoofdorganist van de orgels van de

Basiliek Sint-Jan-de-Doper te Oosterhout. In 2023 werd Jan ook de Stadsorganist van de gemeente Oosterhout en zo raakte hij als artistiek adviseur betrokken bij de jaarlijkse concertserie van de Stichting Ludens rond het monumentale **Maarschalkeweerd-orgel** (1890) van de Basiliek.

Naast organist is Jan ook nog dirigent van RK Jongerenkoor YRDV en van de Capella Catharina, het kamerkoor van de Catharinaparochie in Oosterhout. Voor deze koren componeerde hij veel koormuziek.

Jan is als docent aardrijkskunde verbonden aan het Stedelijk Gymnasium in Breda. In 2003 studeerde hij aan de Universiteit Utrecht af als sociaal geograaf in historische geografie & muziekgeografie. Op deze school startte Jan in 2006 een Schoolkoor, dat op hoogtijdagen van de school een meerstemmig repertoire ten gehore brengt.

Fotograaf: Laurens Janus

ZONDAG
13/10/2024

Waarom ik voor dit instrument heb gekozen:

Toen ik als klein kind in de kerk van mijn oma zat, duurde zo'n viering erg lang, natuurlijk. Maar als dat machtige orgel dan begon te spelen... Thuis had ik alleen een keyboard, dus ging ik snel op orgelles. De organist van onze parochie overleed plotseling en de pastoor kwam aan mijn moeder vragen of ik de samenhang kon begeleiden... Zo begon ik op mijn 12e als kerkorganist. Sindsdien vormen orgels, kerkmuziek en mooie liturgie een ware verslaving...

Mijn grootste bewonderaar op muzikaal vlak:

Dat is vermoedelijk mijn oudste zoon Thomas (10), die ook orgel speelt en in de basiliek van Oosterhout mijn trouwe registrant is. Daarnaast vinden veel leerlingen, waaraan ik lesgeef of die in mijn koren zingen, dat orgel spelen machtig interessant: met handen én voeten en dan ook nog meezingen en dirigeren...dan moet er toch een steekje los zitten? Ik vrees dat ze daarin gelijk hebben.

Wat ik graag speel:

Dat zijn toch de orgelwerken van Bach: die vervelen nooit, blijven inspireren. Maar ook in de symfonische muziek van Franck, Duruflé of Andriessen kan ik mezelf helemaal verliezen. Veel hangt af van het orgel waarop je speelt. Een muziekstuk wordt pas echt mooi, als er een match is met het orgel. Sommige werken die ik vandaag speel, klinken totaal niet op ons **Maarschalkerweerd-orgel** in Oosterhout, maar wél hier in Mijdrecht.

Muziek die ik graag beluister:

Mijn Spotify-speellijsten zijn uiterst divers: van Palestrina tot Gershwin, van Händel tot Messiaen, van Rachmaninoff tot Rammstein, opera-aria's gezongen door Luciano Pavarotti ...voor elke gelegenheid is er mooie muziek. Met kerst een carol van Willcocks, met Pinksteren een daverend Veni Creator van Duruflé, maar op een feestje met vrienden mag Nena (99 Luftballons) weer niet ontbreken. Voor alle muziek geldt: als die maar goed in elkaar zit én past bij de gelegenheid.

